

Силабус
навчальної дисципліни
«Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень освіти
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Рік навчання: 3, семестр: 6
Кількість кредитів: 5 (150 год.)
Мова викладання: українська
Підсумковий контроль – диференційований залік
Форма проведення занять – лекції, семінари

Викладач курсу	Буряк Аліна Вікторівна
Контактний телефон	+380666152900
E-mail	Buriak.av@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=213
Консультації	Очні консультації: 2 год., перша середа жовтня 11-30, ауд.318 Онлайн-консультація в режимі Zoom в разі потреби

1. Коротка анотація до курсу.

Курс розглядає теоретичні основи та практичні проблеми фінансової діяльності підприємств приватної, колективної, комунальної, державної власності та з іноземними інвестиціями різної форми організації бізнесу. Курс допоможе досягнути механізм організації та функціонування фінансових відносин підприємств та міжгалузевих фінансових відносин; техніки фінансових розрахунків; типової фінансової документації; прийомів і методів складання фінансової частини бізнес – плану; фінансування і кредитування господарської діяльності і капітальних вкладень; склад і зміст фінансової звітності підприємств. Висвітлюється механізм формування стартового капіталу, фінансування за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел, реорганізації, фінансового контролінгу, зовнішньоекономічної діяльності та фінансового планування.

2. Формат курсу – змішаний який має супровід в системі MOODLE, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК12 Здатність працювати автономно.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

ФК3. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію для проведення фінансово-економічних розрахунків.

ФК4. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування та володіти методиками проведення контрольних заходів різними суб'єктами фінансового контролю.

ФК5. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них.

4. Результати навчання:

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

5. Обсяг курсу

Види заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Семінарські заняття	18
Практичні заняття	6
Індивідуальна робота	3
Самостійна робота	97

6. Технічне й програмне забезпечення/ обладнання.

Здобувач вищої освіти частину практичного і лекційного часу витрачає в системі МУДЛ при ознайомленні з презентаційними матеріалами і опрацюванні тестів.

7. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Порушенням академічної доброчесності здобувачів освіти вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, академічне шахрайство.

8. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
4/1	Тема1 Основи фінансової діяльності суб'єктів	Лекція Семінари:	ПРН04. Знати механізм функціонування	2

	господарювання 1. Субекти підприємництва на ринках держави 2. Зміст та основні завдання фінансової діяльності 3. Форми фінансування підприємств 4. Організація фінансової діяльності суб'єктів підприємництва	тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	
4/1	Тема2 Особливості фінансування підприємств різних форм організації бізнесу 1. Поняття та класифікація суб'єктів підприємництва. 2. Критерії прийняття рішень про вибір форми ведення бізнесу. 3. Особливості фінансової діяльності підприємницьких формувань	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	2
4/1	Тема3 Формування власного капіталу підприємств 1. Капітал підприємства та його складові. 2. Власний капітал та його складові. 3. Статутний капітал. 4. Резервний капітал. 5. Звіт про власний капітал.	Лекція Практичні заняття: тести, робота в групах, дискусія, розрахункові завдання Самостійна робота	ПРН06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач	2
4/1	Тема4 Внутрішні джерела фінансування підприємства 1. Класифікація внутрішніх джерел фінансування. 2. Самофінансування і його роль у формуванні фінансових ресурсів 3. Чистий грошовий потік. 4. Звіт про рух грошових коштів.	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення	2
4/1	Тема5 Дивідендна політика підприємств 1. Зміст, значення та основні завдання дивідендної політики. 2. Теоретичні концепції дивідендної політики 3. Фактори дивідендної політики. 4. Ефективність дивідендної політики	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення	2
4/1	Тема6 Фінансування підприємств за рахунок позикового капіталу 1. Ознаки та складові позикового капіталу. 2. Фінансові кредити і їх види. 3. Комерційні кредити. 4. Фінансовий лізинг. 5. Фекторинг. 6. Звіт про капітал	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач	2

4/1	Тема7 Фінансові аспекти реорганізації підприємств 1.Реструктуризація підприємств, її форми і принципи. 2. Реорганізація як специфічний напрям фінансової діяльності. 3.Укрупнення підприємств. 4. Розукрупнення. 5. Перетворення як особлива форма реорганізації.	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення	2
4/1	Тема8 Фінансові інвестиції підприємств 1.Сутність інвестиційної діяльності. 2.Цілі і об'єкти фінансового інвестування. 3.Довгострокові та поточні фінансові інвестиції. 4. Фінансові інвестиції у фінансовій звітності.	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	2
4/1	Тема9 Оцінка вартості підприємства 1.Економічна сутність, види та форми вартості підприємства. 2. Етапи, операції та методи оцінки діючого підприємства. 3. Методи оцінювання вартості бізнесу.	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	2
4/1	Тема10 Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин 1.Основні види операцій зовнішньоекономічної діяльності. 2. Фінансові ризики та способи їх уникнення. 3. Розрахунки у зовнішньоекономічній сфері	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування	2
4/1	Тема11 Фінансовий контролінг 1.Сутність, необхідність та основні завдання фінансового контролінгу. 2. Види фінансового контролінгу. 3. Методи оперативного контролінгу. 4. Методи стратегічного контролінгу. 5. Методи прогнозування.	Лекція Семінари: тести, робота в групах, дискусія, тематичні завдання Самостійна робота	ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування	2
6/1	Тема12 Бюджетування на підприємстві 1.Фінансовий план як програма управління фінансами підприємства.2. Бізнес-планування. 3. Сутність, значення і провадження бюджетування. 4.Операційний і фінансовий бюджет підприємства. 5. Контроль.	Лекція Практичні: тести, робота в групах, розрахункові завдання Самостійна робота	ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	2

9. Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва»

Модулі	Модуль 1 – (22балів)						Загальна оцінка з дисципліни = 50 балів + 50 балів (екзамен)	
Загальна кількість балів за модулем №1	12							10
Теми	T.1	T.2	T.3.	T.4	T.5	T.6		Контрольний захід 1
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модулі	Модуль 2 – (22 балів)							
Загальна кількість балів за модулем №1	12							8
Теми	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12		Контрольний захід 2
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Індивідуальна робота	3							
Тестування в MOODL	5							

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/диф. залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	високий	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	достатній (конструктивно - варіативний)		
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно		добре	

			застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивний-продуктивний)	Незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

11. Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ / Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру/екзамен - 50/50%
Семінари	Семінари проходять у вигляді тестування, роботи в групах та індивідуально, дискусії, виконання розрахункових завдань
Умови підсумкового контролю	Підсумковий контроль включає виконання теоретичних питань, тестових завдань та ситуаційних завдань

12. Рекомендована література

Основна

1. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Тітенко З.М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчальний посібник. Видання друге, доповнене та виправлене. Київ: ЦП «Компринт». 2019. 355 с.
2. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: практикум / Скоропад І.С., Чубка О.М. К.: Видавничий дім «Кондор», 2023. 140 с.
3. Квасницька Р. С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навчальний посібник. – Львів: ПП «Магнолія 2006», 2024. – 632 с.
4. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : конспект лекцій / укладачі: П. М. Рубанов, В. М. Боронос, Т. В. Касьяненко, С. В. Похилько. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 131 с.

Допоміжні

5. Актуальні аспекти розвитку суб'єктів підприємництва в умовах глобальної економіки : моногр. За заг. ред. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. 2021. 416 с.
6. Білоусова О.С. Фінансове планування на підприємствах : теорія, методологія, практика. Київ: НАН України, Ін-т екон. та прогнозів, 2022. 388 с.
7. Буряк А.В., Бойко С.В., Дем'яненко І.В. Фінансування аграрних підприємств: аналіз довгострокових трендів та структурних зрушень. Економіка та управління АПК. 2021. № 2 С.110-118
8. Буряк А.В., Дем'яненко І.В., Бойко С.В. Корпоративне бюджетування податків аграрними та переробними підприємствами. Агросвіт. № 15-16. 2022. С. 33-39.
9. Буряк А.В., Дем'яненко І.В., Дем'яненко Т.Є. Контролінг: інтеграційна субстанція фінансового менеджменту в ієрархії управління підприємством. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку та фінансів: III Всеукраїнська науково-практична конференція 16-17 листопада 2021р. Київ: ННІЕУ НУХТ, 2023.
10. Бюджетування суб'єктів господарювання: Навчальний посібник / Н.М. Давиденко, А.В. Буряк, З.М. Тітенко - К.: ЦП «Компринт», 2020. – 430с
11. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Чинники впливу на фінансовий потенціал аграрних суб'єктів господарювання. Бізнес-навігатор 2 (69) 2022, с.115-119
12. Дергалюк, Б., & Деркач, Н. (2023). Фінансове планування діяльності малого підприємства. *Економіка та суспільство*, (57). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-7>
13. Дорошенко О.О., СорокатиЙВ.М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. Ефективна економіка, 2021.№ 10. С.97–108.
14. Згадова Н. С., Павленко Г. М., Паненко О. Є. Оптимізація та безпека структури капіталу в аграрних підприємствах. *Agrosvit*. 2023. № 15. С. 52–57.
15. Мулик Т. О. Аналітичне забезпечення управління капіталом підприємств / Т. О. Мулик // Економічний простір. – 2023. – № 183. – С. 95-103
16. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
17. Сазонова, С., Новиков, Д. (2023). Контролінг стратегічного управління на підприємствах в умовах цифрової економіки. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (15), 201-208. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.15.24>

Інформаційні ресурси в Інтернет

18. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
19. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
20. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

21. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>
22. Офіційний портал Державної податкової служби України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>
23. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
24. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
25. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
26. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>
27. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>
28. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

Міжнародні видання

29. Dr. Mbonigaba Celestin. (2021) Planning, budgeting and budgetary control. Techniques and Essentials. International Journal of Scientific Advances Publisher. P.137 <https://brainajournal.com/manuscripts/BOOK-JULY21.pdf>
30. Buriak A. Demyanenko I. Controlling: integrative substance of financial management of enterprises. Ukraine, Bulgaria, EU: modern trends in the development of science, technology and innovation: materials VII International Scientific and Practical Conference (Burgas, Bulgaria, July 2-7, 2023) Burgas: Avangard Prima, 2023. 134 p. P. 70-73.
31. Buriak A. Demyanenko I. Problems of budgeting financial plans. Material V International Scientific and Practical Conference «Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends», 26 June – 4 July 2021, Burgas, Bulgaria. – Avangard Prima. P. 98-104.
32. Trisa Wahyuningsih, Lintang Venusita. (2022) Financial analysis of retail companies using the altman, springate, zmijewski, fulmer, and grover bankruptcy prediction models. Journal of Accounting, Entrepreneurship, and Financial Technology. Vol 3 No 2. URL: <https://journal.uc.ac.id/index.php/JAEF/article/view/2661>
33. Ashar J. What are the main activities in corporate finance? Financial director. 2019. November URL:<https://www.financialdirector.co.uk/2019/11/08/what-arethe-main-activitiesin-corporate-finance/> .
34. Jun Chen, Tao-Hsien Dolly King, Min-Ming Wen. Non-executive ownership and private loan pricing. Journal of Corporate Finance. 2020. Vol. 64. URL:<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0929119920300821> .